СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 120. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 23. травня, 1929. VOL XXXVII. No. 120. Jersey City, N. J., Thursday, May 23, 1929. THREE CENTS.

ЛІТАКИ „БОМБАРДУЮТЬ" НЮ ЙОРК

НІХТО ІХ НЕ БАЧИВ. МОГЛИ ЗНИЩИТИ МІСТО, БО НІХТО НЕ ВІДСТРІЛЮВАВСЯ.

НЮ ЙОРК, 22. травня. — З Фейрфілд, зі стейту Огайо, надлетіли військові літаки, які мали „бомбардувати" Нью Йорк. Та це були тільки військові маневри і ніхто тим не журився. Всеж таки люде прийшли до заключення, що можна би місто знищити літаками, колиб воно боронилося так, як при маневрах. Навіть військова сторожа не завважила літаків і не було прожекторів, щоб освітити хмари та відшукати літаки.

Великан-літак, званий Кістон, скинув кілька світячих бомб, якими освітив ту частину, де находиться статуя Свободи. Сама статуя виглядала так, як би її освітило заходяче сонце.

КАЄС ВІРИТЬ У ДЕМОКРАТІЮ.

МЕКСИКО СИТІ, 22. травня. — Бувший мексиканський президент Плютархо Каєс, уступаючи з посади секретаря війни, оголосив відозву, в якій підносить, що послідна революція була ділом амбітних, честилюбивих і ласих на наживу генералів. Він твердить, що будучність Мексика лежить у демократії, яка дасть населенню кращу освіту і кращі матеріяльні умовини життя.

СКІЛЬКИ ЗАРОБИЛА РОДИНА МЕЛОНА?

ЗПРИВОДУ БІРЖЕВОЇ СПЕКУЛЯЦІЇ ІХ МАЄТОК ЗРІС НА $300,000,000.

ПИТСБУРГ, 22. травня. — Розійшлися вістки, що секретар Мелон уступає. Тим вістям заперечив сам Мелон. Разом з тим подають, що біржева спекуляція піднесла маєток родини Мелона на величезну суму, бо аж на $300,000,000. Найбільше заробив Мелон на алюмінійних шерах, бо 90% тої індустрії спочиває виключно в його власних руках, а около сто мілионів долярів заробив на нафті.

ЗАЛІЗНИЦІ НЕ ПІДНЕСУТЬ ОПЛАТ.

ТАК ДУМАЄ ПРЕЗИДЕНТ ГУВЕР.

ВАШИНГТОН, 22. травня. — Рішенне в справі оцінки маєткової вартости залізничних компаній привело до наглої спекуляції щодо залізничних шерів, бо надіялися підвищення залізничних оплат, а тимсамим і більших зисків. Тимчасом президент Гувер заявляє, що залізничні ціни за перевіз не будуть змінені.

Инші знову є тої думки, що така підвишка неодмінно цілком певно, але аж у пізнішім часі.

РЕДАКТОР ВТІКАЄ З ВЯЗНИЦІ.

АЛЕ ПОПАДАЄ НАЗАД ДО НЕЇ ЧЕРЕЗ ЗРАДУ ЖІНКИ.

ШИКАГО, 22. травня. — Джордж Еліот Бернс, редактор і власник шикаговського журналу, працював при часописах до війни, а як вибухла війна, пішов до Франції і там боровся та був ранений. Вернувши до Америки, остав як інвалід без заняття. З голоду напав на гросерню і забрав там $4, за що засуджено його на кару шістьлітної вязниці. Бернс пересидів кілька місяців і втік з вязниці та працював якийсь час як звичайний робітник, а потім кинувся до рієлестейту і доробився маєтку та почав видавати журнал. Та його жінка, яка старша від нього 14 літ, з заздрости, що він її занедбує, донесла до суду і Бернс пішов наново до вязниці.

БРАТ ЕСКОБАРА ОТРУЇВСЯ.

НОГАЛЕС, Сонора, 22. травня. — Отруївся д-р Педро Ескобар, брат генерала Гонзалія Ескобара, провідника повстанців. Д-р Ескобар мав 60 літ, а відобрав собі життя з журби по утраті всього майна, яке йому сконфісковано як тому, що належить до родини повстанчого генерала.

ВЖЕ ЗНАЮТЬ, ЯК ПІДНЕСТИ ЗАТОПЛЕНУ СУБМАРИНУ.

ПАНАМА, 22. травня. — Переведено проби з підношенням затоплених субмарин. Проби ті випали дуже добре й офіціяльно подають, що вже не повторяться ті трагедії, що лучилися кілька літ тому, коли погинули моряки, які не могли видістатися зі субмарин, що спочивали на дні моря.

ДІТИ ВИРОБЛЯЮТЬ МУНШАЙН.

ХОЧУТЬ У ТОЙ СПОСІБ ДОРОБИТИСЯ МАЄТКУ.

ТОВАНДА, Пенсилвенія, 22. травня. — Л. Дж. Бєлл, секретар Ліги Форсування Законів, викрив у лісі дистилярню, де варили муншайн. Ту дистилярню побудували хлопці з Люгер Мил Гай Скул. Оперували нею діти у віці 13 до 16 літ. Хлопці наслухалися стільки про багатства бутлегерів, що рішили занятися бутлегерством і доробитися в той спосіб і собі маєтку.

НЕВІРНИЙ ТАНІ.

БРІДЖПОРТ, Конетикут, 22. травня. — Миссис Катерина Кінг Фогарті позиває бувшого кулачного чемпіона Танія за відшкодованне в сумі $500,000 за те, що приобіцяв женитися з нею.

Танні перебуває тепер на острові Бріоні в Італії і заявляє, що він журиться тепер своєю молодою жінкою, яка лежить хора, а не якоюсь Миссис Фогарті.

„БРЕМЕН" ПІДЕ ДО МУЗЕЮ.

НЮ ЙОРК, 22. травня. — Вчора в просторій галі Сентрал-Двірця відкрили мейор Вокер і полковник Фицморис літак „Бремен", який перелетів океан з Европи до Америки. Літак оглянуло за один день 17,000 людей. По виставі віддадуть літак до музею.

НЕЗГОДА З ПРИВОДУ ПОДАТКУ НА ЦУКОР.

ВАШИНГТОН, 22. травня. — В палаті послів панує велика розбіжність серед республіканців щодо податку на сирий цукор. Розходяться о піднесенне податку в сумі 3 центів на фунті на світовий цукор і 2.40 центів на цукор з Куби.

В тій справі буде скликаний спеціяльний мітінг всіх членів републиканської партії, які є в палаті послів.

ФРАНЦУЗИ НА „ГРАФІ ЦЕПЕЛІНІ".

Командант „Графа Цепеліна", д-р Екенер, запросив пятьох французьких офіціривлетунів полетіти на цепелінї до Фрідріхсгафена в характері пасажирів-гостей. Французьке військове міністерство само вибере тих офіцирів, які мають летіти на цепелінї.

ВОРОГ КОТІВ.

У Римі арештували оригінального примисловця. Він ловив коти, здирав із них шкіру, а мясо продавав до ресторанів, мясних фабрик і приватним особам як телятину. Денно вбивав він від сорока до пятидесятьох котів, а на свої совісти має 40,000 мурлик. Усі, що їли котяче мясо, були здорові, а зашкодило воно щойно тепер арештованому.

БАЦИЛЬ КРАСУХИ.

З Москви повідомляють, що проф. університету в Пермі, Здравомислом, спільно з д-ром Нікольським відкрив після довголітніх дослідів бацильКрасухи (шкарлятини). Цим бацилем є трепанозоми, що розвиваються на шкірі. Тепер є змога боротися з красухою доцільнішими засобами.

МАРЕВА ВІЙНИ.

Польська преса приносить таку новинку: Слідчий виділ у Тернополі арештував Миколу Проця, бувшого капрала української жандармерії, за те, що в січні 1919 р. підчас повороту австрійських військ з Росії доконав грабунковоє душогубства. У донесенні до прокуратури поліція подає, що Проць у критичнім часі зустрів на полі біля фільварку гр. Реєвої в Микулинцях поручника 2-го полку тарнівських уланів, нестверджоного прізвища, і двічі вдарив його багнетом у голову, спричинюючи смерть, після чого стягнув із убитого поручника піле вбрання". Арештований, пишуть, мав признатись до злочину, поясніючи, що вбив поручника у службі, коли цей, інтернований, пробував утекти.

ШИБЕНИЦЯ ЗА ПІВ МОРГА ГРУНТУ.

Перед судом присяжних у Перемишлі закінчилась розправа проти двох селян з Мочирадів, обвинуваченых у вбивстві дівчини односельчанки Катерини Жовнір. Головним обвинуваченим був пастух Петро Кавій, який за намовою свого господаря, багатія Гната Сидоровича, застрілив кравцькома Катерину. Г. Сидорович хотів позбутись цієї дівчини, яка була посередньою причиною непорозумінь у його рідні, бо його син Іван закохався в ній, став батьком її дитини, покинув її для іншої і врешті виїхав на роботи до Франції, звідкіля не міг вернутись, бо лякався помсти родини Жовнірів, яка вже раз пробувала його застрілити. Гнат Сидорович обіцяв своєму наймитові Кавієві за вбивство Катерини пів морга і 100 зол. Кавій застрілив її, але слідство стверднло його вину, до якої він і сам згодом признався. Суд засудив його на шибеницю, а Гната Сидоровича за намову до злочину на 6 літ тяжкої вязниці. Справу розбиратиме ще раз вищий суд, бо оборонці засуджених внесли рекурс.

МАХАДО ПРЕЗИДЕНТОМ.

Генерал Махадо Мораєс зложив присягу і став наново президентом на слідуючу каденцію, яка тревятиме 6 літ.

БАНДИТИЗМ.

До суду в Лопатині відставили 8 осіб, селянських парубків і жидів, які доконали вломи в церкві в Стремільчі (Радехівщина), а крім цього мають на своїм конті ще 9 інших вломів.

НЕМОРАЛЬНИЙ АПОЛЬОН.

Литовський уряд дістав оригінальне прохання. Десять литовських жінок звернулось до нього з домаганням, щоби щось зробив з Апольоном у державнім музеї в Ковні: щоби забрав цю статую або бодай убрав її. Одночасно прийшло кількнадцять анонімних листів з погрозами до мецената, який подарував цю різьбу музеєві. Литовський уряд має до вибору: або замовити для Апольона фіговий листок, або показати фігу „чеснотливим Зузаннам", які певно не бачили досі ніодного музею.

СКІЛЬКИ Є РЕМІСНИКІВ У ПОЛЬЩІ.

Остання статистика стверджує, що в Польщі є 315,000 ремісничих заведень, де працює 997,000 осіб. Найбільше є шевців, бо аж 205,000; після цього йдуть кравці 116,000 ремісників, 100,000 ковалів, 64,000 столярів і 29.000 капелюшників.

БОРОТЬБА ЗА ПАМЯТНИК.

Громадянин Вішньовський разом зі своєю жінкою, які походять з села Грабовець, пов. Тернопіль, а тепер перебувають в Америці, переслали значну квоту на уфундування памятника борцям, які лягли за волю України. Переслали рівночасно проект памятника, на якому виднівся напис: „Борцям за волю України" та був виритий тризуб. Цей проект відслав місцевий комітет, який мав занятися здвигненням памятника, до затвердження до адміністраційної влади в Тернополі. По якімсь часі прийшло письмо, яким заборонено ставляти памятник на цвинтарі біля церкви, а то „де взглендуф естетичних". Таке рішив консерватор у Львові, який, як бачимо, має дбати про естетику. По такому рішенні пішов гром. Степан Римар з Грабівця, який займається справою памятника, до старости в Тернополі, де хотів засягнути інформацій, в чому саме лежить ця неестетичність памятника. І довідався. Дотичний референт сказав йому, що треба усунути „Борцям за волю України" і тризуб, а все буде добре. Тепер уже ясно, в чому полягає неестетичність. В добаву дня 26. березня ц. р. прийшов постерунковий з Баворова і разом з начальником громади повикидали камінні плити, які мали створити підставу згаданого памятника, з цвинтаря в рів при гостинці. Громадяне Грабівця звертали цим панам увагу, що саме каміння не творить ще памятника та що справа ще остаточно не вирішена, бо внесено новий зразок памятника до затвердження, а до того каміння лежить на церковнім цвинтарі, яким має право порядкування місцевий священик. Тепер уже самі не знаємо, де кінчиться „естетичність", а де зачинається порушення закона.

НАПАД НА ЗАЛІЗНИЧИМ ДВІРЦІ В СТРИЇ.

Студент прав Іван Бодревич полагоджував дня 15. квітня ц. р. орудки в Стрию, а гуртом підозрілих типів стежив за ним весь час. Коли вечором всів він з валізкою до поїзду, напали на нього невідомі несподівано ззаду, надіючися, що везе в валізці більшу квоту грошей до кооперативи в Уличні. Коли побачили, що в вагоні є більше подорожніх, які стали в обороні нападеного, врали шапку ті втікли. Поліційне дохожденння виявило, що в нападі брали участь студенти львівського університету Станіслав Бардаш і Мечислав Степалковський.

БОЛГАРИ І РОСІЙСЬКІ ЕМІГРАНТИ.

В травні цього року Болгарія буде врочисто святкувати 50-ліття своєї незалежности. У звязку з приготованнем до свята болгарський уряд рішив наділити болгарським громадянством усіх російських громадян, які проживають тепер у Болгарії.

МОНГОЛИ В НІМЕЧЧИНІ.

Монгольське правительство вислало до Німеччини 30 студентів і 5 студенток на студії. Розходиться о молодіж від 13 до 17 літ. Одні ходять до середніх, другі до торговельних та промислових цкіл. Усі з них побиратимуть стипендію через 5 літ. Молоді люде приспособляться скоро мову й приноровилися до клімату і звичаїв. Монголи виказали скоре розуміння теорії та ручної звинности.

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ СТУДІЮВАННЯ СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИХ ПИТАНЬ У ВІДНІ.

Міжнародня ліга жінок для мира й свободи скликала недавно тому до Відня конференцію поодиноких жіночих секцій та довірочних осіб. Конференція, на якій були заступлені східні держави, а між ними особливо запрошені українські заступниці, занималися вишнополітичними положеннями та внутрішнополітичними питаннями Східної Европи, особливо Радянського Союза. Продовження конференції відбудеться з кінцем серпня ц. р. в Празі.

КЛЕМАНСО ПЕРЕДУМАВ.

Париський „Тан" повідомляє, що в жовтні має вийти книжка Клемансо про версайський договір. Спонукою до такого твору мала бути замітка в пресі з нагоди смерти Фоша, що саме Клемансо є відповідальний за неповний мир, який хотів Франції забезпечити Фош маршем на Берлін. Як відомо, Клемансо заявляв нераз, що не буде нічого писати про закулісові тайни політики підчас мировой конференції, щоби не робити собі зайвих ворогів і не псувати людям крови. Він хотів ці тайни взяти зі собою до гробу. Але тепер, видко, його терпець увірвався.

ЖИВІ СМОЛОСКИПИ.

В Берліні наступила при транспортуванню етеру експлюзія. Чотири особи охопила полумінь і вони почали горіти немов смолоскипи. Прохожі зірвали убрання з нещасних жертв і відвезли тяжко попарених до лічниці.

РУМУНІЯ ТА ЮГОСЛАВІЯ НЕ ХОЧУТЬ ВИЗНАТИ РАДЯНСЬКОЇ РОСІЇ

БЕНЕШ СТАРАВСЯ НАХИЛИТИ ІХ ДО ВИЗНАННЯ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО УРЯДУ В РОСІЇ. РУМУНІЯ ХОЧЕ, ЩОБИ БОЛЬШЕВИКИ ОСТАТОЧНО ЗРІКЛИСЯ БЕСАРАБЩИНИ.

БІЛГОРОД (Югославія), 22. травня. — Тут відбулася конференція держав Малої Антанти. Чехословацький міністер справ закордонних, Е. Бенеш, домагався, щоби вся Мала Антанта признала большевицьку владу в Росії. Румунія на це не погоджується так довго, як довго большевики не відмовляться в імени Росії від Бесарабщини в користь Румунії. Дотого Югославія не хоче визнати большевиків ізза своїх симпатій до царської Росії.

Держави Малої Антанти вирішили продовжити свій спільний союзний договір, який кінчиться 7 червня б. р. Жадних змін в дотеперішньому союзному договорі Малої Антанти не зроблено.

НОВІ ДЖЕРЕЛА НАФТИ.

В СССР ЗНАЙДЕНО НОВІ ДЖЕРЕЛА НАФТИ. ПРОФЕСОРОВІ ПРЕОБРАЖЕНСЬКОМУ ВИДАНО ГРОШЕВУ НАГОРОДУ.

МОСКВА (СССР), 22. травня. — Відомий російський геольог, професор Преображенський, знайшов великі запаси нафти в центральній Московщині, недалеко міста Перми. За це йому радянська влада видала нагороду в сумі 10,000 рублів (біля 5,000 дол.).

Значіння пермських нафтових піль величезне. Позатим, що по обчисленню геольогів, тут знаходяться величезні запаси нафти, вони положені в самім центрі Московщини, далеко від всіх її кордонів. Тому підчас війни вони не будуть загрожені захватом противника. Крім того ця нафта дасть дешеве паливо для уральського індустріяльного району, який тепер дістає вугіль з далекого кузнецького району.

ФРАНЦУЗИ ПОСОБЛЯЮТЬ НІМЦЯМ.

СТАРАЮТЬСЯ ВСІМА СИЛАМИ СКОРШЕ ЗРЕПЕРУВАТИ „ГРАФА ЦЕПЕЛІНА".

ТУЛЬОН (Франція), 22. травня. — Вже привезли третій мотор, що буде поставлений на повітроплаві „Граф Цепелін" замість зіпсутого. Коли цей мотор буде уставлений, повітроплав зможе летіти до Німеччини силою чотирох моторів.

Тому, що підчас осідання з цепеліна випустили значну скількість газу, щоби полекшити заведення його в гангар, французьке правительство дало Німцям біля трох тисяч кубічних ярдів спеціяльного газу для наповнення бальонів повітроплава.

ДИКТАТОР ДО СМЕРТИ.

УГОРСЬКИЙ ПРЕМІЄР КАЖЕ, ЩО ГОРТІ ЗАЛИШИТЬСЯ ДИКТАТОРОМ ДО СМЕРТИ, ЩОБИ НЕ ПІДНОСИТИ ДРАЖЛИВОГО ТЕПЕР ПИТАННЯ ПРО КОРОЛЯ УГОРЩИНИ.

БУДАПЕШТ (Угорщина), 22. травня. — Премієр-міністер Бетлен заявив, що Горті залишиться диктатором до смерти, бо Угорщина ще не вибрала собі одного з кандидатів на королівський престол. В той час, як приклонники монархії сваряться між собою, кого покликати на угорський престол, соціялісти противляться всякому монархічному устроєві. Це з уступленням диктатора-регента Горті викликалоб велике заворушення в Угорщині.

Таксамо Бетлен каже, що Угорщина не буде домагатися ревізії Тріяонського мирового договору, поки в Европі не настануть кращі й спокійніші часи, бо Угорщина не хоче причинятися до вибуху нових заворушень в Европі.

СУДЯТЬ ЛЮДОЇДІВ.

НА ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ СУДЯТЬ ЦИГАНІВ ЗА ЛЮДОЇДСТВО.

ПРАГА (Чехословаччина), 22. травня. — В Кошицях почався судовий процес проти циган-людоїдів. Акт обвинувачення зложений на поверх 250 сторінках друкованого на машинці тексту. Цей судовий процес підготовлявся на протязі 16 місяців. На суд поставлено 17 циганів і 2 циганки. Обвинувачують їх у 6 випадках мордy, бо за людоїдство по чеським законам не судять.

Всі обвикувачені відмовляються від свого попереднього признання в морді та в тому, що вони їли вбитих людей. Вони кажуть, що поліція та жандармерія страшенно катували їх, поки не змусили взяти на себе вину, яку поліція їм приписувала.

ПЕРЕД ВЕЛИКИМ БОЄМ.

НАНКІН (Китай), 22. травня. — Війська кантонського правительства та збунтованого проти нього генерала Фенга концентруються одні проти других для бою. З обох сторін збирається армія до 500,000 жовнірів.

Чужинецькі війська та бойові суда роблять заходи до забезпечення життя й маєтку чужинців, що знаходяться в районі подій.

ЛЮДОЇДСТВО В КИТАЮ.

ПЕКІН (Китай), 22. травня. — Ф. Андрю перевів обслідування районів, охоплених голодом в провінції Кансу. Він доносить до головної допомогового інтеркаціонального комітету, що йому відомі численні випадки людоїдства, викликані голодом.

„SVOBODA" (LIBERTY)
ESTABLISHED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 46 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 9, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section ... of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES.
Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	
One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодинокє число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00
В Джерзи Сіті і Заграницею:	
На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Order.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адресa: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ФРАНЦУЗ ПРО АМЕРИКУ

Деклямації на тему французько-американської дружби відомі. Започаткована та дружба ще в часах боротьби за американську самостійність, а закінчив її Паріський договір проти війни, що є ділом двох заграничних секретарів: Келога в Америці й Бріяна в Франції, а полягні на французькій землі американські жовніри і Линдберг додали до цеї дружби ще й сентименту.

Але чи воно виглядає так на ділі, треба сумніватись. Доказом того може бути недавно появившаяся книжка „Европа, моя вітчина", яка походить зпід пера Гастона Рію. Автор пропагує ідею „Зединених Держав Европи". Разом з тим дрикує він листа, написаного з нагоди появи цеї книжки Раймундом Позникаре, французьким премієром, який рівнож тверднть, що коли Европа має далі істнувати, то мусить бути пацифістичною і зединеною.

Замість в тій книжці те, що до „Зединеної Европи" не вичисляють Росії і Великої Британії, які вже зединені. Разом з тим звертає автор увагу і на третий зединений блюк, себто на Зединені Держави Америки. І додає, що це дивне, що найкультурніші народи живуть осібняком, а варварські країни зединені. Автор повторює відому історію про те, що Англія була завсіди ворогом зединення Европи і є ним сьогодня. Ворогом зединнення Европи є й Америка. Тимчасом є вона й найбільшим ворогом цивілізації. Рію твердить, що Америка стала таким коштом (бо втративши тільки 60,000 забитих) паном світа. Тому Французам і Німцям треба тепер забути за те, що їх ділило, й спільними силами довести до Зединеної Европи з одним федеральним урядом. Англія страшна для Европи своєю політикою: діли і пануй, а Америка страшна із-за своєї могучости і своїх богатств та того типу людей, котрих вся фізична й інтелектуальна сила звернена в сторону добування матеріяльних люксусів. Автор каже далі, що американські піонірн не були неосвічені плебеї, які репрезентували европейський пролетаріят, а не ті вищу духову верству, та що американізація це є витвір, перед яким европейській цивілізації треба матися на осторозі. Рію є тої думки, що Американці це люде без традиції і смаку, які розуміються на механіці й банковости, але не мають розумінка для великих ідей. Одинока Зединена Европа може ставити опір американським впливам і ратувати дійсну культуру.

Вже з того, що того рода людина як Поанкаре висказала прихильну опінію з приводу появи тої книжки, можна вносити, що це, що тут виписав автор проти Америки, являється загальною французькою опінією. Нема то як приятелі!

ЧИМ ДУША ЖИВА

(З нагоди попису Авраменкових танцюристів у Ню Йорку).

Я читав багато рідних рецензій про виступи Авраменкових учнів в Европі й Америці. Читаючи ті рецензії, я уявляв собі одушевлення видців і на тій підставі старався накреслити в своїй душі образ тої чарівної краси, якою захоплювалась публика, присутна на тих танкових виступах. Здавалося мені, що я те захоплення видців відчуваю і розумію. Але я самий себе ошукав... Щойно минулої неділі (19 ц. м.) я переконався, яка моя уява слабенька.

Я знав, що нюйоркський попис учнів школи українських танків Василя Авраменка випаде імпозантно, бож вивести на сценічні дошки триста осіб — це вже і найбільш вибагливим може заімпонувати. Та я таки не міг второпати, що і як зробить Авраменко з тою масою народа. Бо перегнати народ, і то ще такий недібраний вікон народ (танцюристи й танцюристки були у віці від 4 до 40 років) по величезній салі — що з того вийде?... В голову так і силоміць пхалася настирлива думка: Велике чиело — це правда, але краса тому готов вийти великий... пшик. Адже кождий розуміє, що в такім розмірно короткім часі неможливо підготовити такий сирий матеріял до якоїсь однодушної спільної акції. Танцюристи зібрані з кількох місцевостей. Не було ані часу ані спромоги зробити з ними якусь порядну спільну пробу. То який же може бути попис з такою невишколеною масою?...

Сиджу собі на своїм кріслі і жду „зі страхом божим" на початок того видовища. Поза шкурою чую гейби якісь мурашки, бо таки годі повірити, щоби той вселюдний попис, випав достойно і величаво.

Нарешті діждався...

Музика починає грати український марш... Отвирається двоє бічних дверей, а з них виходять на салю бадьорі танцюристи і танцюристки. Всі повбирані в мальовничі українські строї. Всі йдуть одні за другими відповідно до зросту: напереді найвищі, за ними нижчі, потім ще нижчі, а на кінці маленький дробик — такий маленький, що, здавалося, кождого з них можна без великого труду звичайною козацькою шапкою накрити. Всі йдуть легко, плавно, складно, рівномірно, до такту. Ніхто не сходить ані на волос зі своєї лінії; кожде з них знає своє місце і спішить туди легесеньким посувистим кроком. У ставляються кількома квітчастими рядами і тупцюють ритмічно на місці. Враз уся галя загриміла гураганом френетичних оплесків. Ця лихорадка, яка мною трясла до початку виступу, геть десь подіялась. Я цілий загорів, а під повіками почув щось пекуче, з чого я буду до смерти гордий і чого ніколи в своїм житті не буду стидатися. Я плакав з радости — не тому, що мої побоювання пішли десь „на ліси, на гори", а тому, що з тої маси танцюристів я ніколи не надіявся такої карности і здисциплінованя. Тут таки зараз я зрозумів, який то велитень той наш Василь Авраменко!

Заледви на салі трошки заспокоїлось, аж тут виходить сам учитель тої танцюючої маси. Йде гордим козацьким кроком на приготоване на передні підвищення, а галя гуде, гуде... Авраменко нічого не бачить, нічого не чує. За оплески не дякує, навіть головою в бік не зверне. Він, наче той архиєрей, йде поважно до свого престола, бо бажає перед розпочаттям свого діла Богу помолитись.

І молиться...

Кивнув легенько одним пальцем і орхестра починає грати церковно-народний гимн: „Боже великий, единий". Авраменко стоїть як вкопаний, таксамо всі його учні, але враз з тим він разом з ними виконує ріжні рухи й постави тіла (головою-рукою) відповідно до слів гимну. Щоби до величню картину як слід зрозуміти, треба добре познайомитися з текстом згаданого гимну і з його мельодією. Щойно по закінченню цеї картини я доглупався, чому то деякі протестантські пастори в Ню Йорку заводили по своїх церквах танок і тим танком Бога величають.

По тій молитві почалася ріжних українських танків — числом 18. Котрий з них був кращий другого, я вам не можу сказати. Якби їх вартість міряти оплесками публики, то вони всі були „кращі". Найбільше зворушувала глядачів та українська дрібнота, яка нагадала дотримати кроку старшим і, в головній мірі, таки дотримала. Підбігали ті кумрятка, підскакували, але не шпотались, а як зрівнялися зі своїми „більшими товаришами", то виконували свою роботу так справно і гладко, як і вони. Ця дрібнота — то була правдива потіха для публики. Люде „ахкали", „охкали", сміялись і плакали з радости.

Одушевлення всіми танками було величезне, але як почав танцювати свого „Чумака" сам артист балетмайстер Авраменко, то тому одушевленню вже не було міри. До публики прилучились і танцюристи, котрим з грудей виривалися самовільні окліки: „Слава нашому вчителеві!" Алеж бо то й танок був, танок! Такого танку ви не побачите і на столичних сценах. Захоплюючий він був не тому, що український, а тому, що виконав його сам його творець і виконав з таким артизмом, якому нема ні ціни, ні назви.

Загалом треба сказати, що цілий попис випав надсподівано вдатно й велично. Сам Авраменко, коли я йому оповів з душі-серця дякував за такий душевний пир, сказав мені, що могло бути далеко лучше (душі такого артиста чимбудь не наситиш), але я з ним не погоджуюся, бо я знаю найліпше, що діялося в моїй душі і в душах тих, котрі мали щастя бути на тім пописі і бачити те, що я бачив.

Авраменко це така бистроумна людина, що в найбільше заплутаній ситуації не стратить ані на хвилинку голови. От возьмім такий приклад: Відтанцював свого улюбленого „Чумака", дякує за гримкі оплески, розклонюється на всі сторони і йде за сцену За ним поспішають діві маленькі дівчатка і несуть йому кошик з живими цвітами — скромний дар його нюйоркської школи. Перед самими сценічними дверми артист задержується і щось шепоче до групки сидячих на долівці танцюристів. Дівчатка з цвітами здоганяють його, хочуть заступити йому дорогу і передати кошик, але в тійсамий хвилі він відвертається на ліво, підходить швидко до іншої групи танцюристів і знов видає їм тихцем якісь прикази. Розуміється, що ввесь той час галя гремить оплесками й Авраменко не дожидається, що позад нього діється. Дівчатка стоять хвильку конституйовані: не можуть рішитися, чи бігти далі за своїм „тічером", чи стояти на місці і ждати, хай самий до них прийде і забере собі той невигідний їм кошик. На салі з того приводу загальна веселість. Авраменко повертається нагло на право і бачить, як дві його маленькі танцюристки дриптають скоренько своїми ноженятами і тягнуть по підлозі кошик з цвітами. Відбирає від них той їх „тягар" і йде — але не туди, куди звичайно відходять усі обдарованої артисти. Він чесе цвіти не за сцену, але йде з ними назад на салю і ставить кошик на самій середині вільної від танцюристів салі. Я собі думав, що він це зробив на те, щоби сидяча довкола публика могла ті цвіти подивляти... Але я в своїх міркуваннях звоєму помилився (таке вже моє щастя!). Саме тоді припала остання точка танків — „Кучугура". Авраменко дав знак, музика заграла і танцюристи пустилися в похід. Різнородними вивертасами та викрутасами дійшли аж на середину і тут почали крутитись вужем довкола того кошика з цвітами. Коло щораз звужувалось і нарешті зробилася з усіх танцюристів одна густа фіялюва група. У ній десь в середині цеї зовсім Авраменко, аж тут — усе враз присіло, а в самім осередку піднісся понад голови всіх, наче живий, той кошик з цвітами. Над усею живописною групою танцюристів ті цвіти виглядали мов шапка на голові якоїсь величезної, а радше широченної людини. Ця картинка була така принадна, що годі було від неї очей відірвати. Одна мить — і Авраменко-був уже на зовнішній стороні групи. Коли він видобувся з середини і як це зробив — я того не второпаю. Як штучно він що „Кучугуру" закрутив, так штучно й розкрутив її — а все на величезну втіху присутних видців. І чиж диво, що людям від плескання руки попухли?

Коли зважитись, що танцюристи пописувалися поперемінно, а часто й рівночасно, на сцені і на салі, то тоді всякому стане ясно, які то треба голови, щоби всім тим танкам і танцюристам дати якийсь лад. А та примірна дисципліна, яка панувала за сценою, хоч там люде в тісних комірках мало не подушилися — ви удержання такої дисципліни здолає зробити перєсічна людина? Правда, Авраменко має гарних помічників, котрим також належиться велике признання, але всеж таки він усьому голова.

Публика була незвичайно зворушена. Редактор „Свободи", п. Кедровський, вийшов на сцену і сказав коротеньку промову. „По тім, — говорив — що я тут бачив, я не можу висловити цього, що чую в своїм серці. Не можу і мабуть не потребую, бо всі ви відчуваєте те, що і я відчуваю". Його голос замітно дріжав. Він представив публиці Американця, п. Бела, котрий разом з теперішним президентом Гувером об'їздив Европу в часі пануючого там голоду. Пан Бел висловив свій щирий подив з нагоди відбувшогося попису і погратулював усьому українському народови таких прекрасних танків.

По закінченню підійшли до Авраменка дві старші Американки, котрі є урядницями одного американського товариства, що займається студійованням народнього мистецтва різних націй. Вони подякували артистови за його працю і за таке гарне переведення цього вечора. Дуже жалували, що не привели на той попис своїх численних знайомих і приятелів, котрі напевно були б ім за це вдячні. Обіцяли зробити це іншим разом, а самі прийдуть іще на нюйоркський попис у пятницю (24 ц. м.). Коли Авраменко з ними розпрощався, вони з кількома нашими людьми ще довго говорили й випитували про нього і про його минувшину. Говорили між іншим, що обидві були минулого року з рамени Ліги Націй на зїзді в Празі (Чехословаччина) і там бачили 16 рідних націй, які і пописувалися своїм народнім мистецтвом. „Ані одна з тих націй, ані всі докупи не мають таких гарних танків, які ми бачили нині в тій галі" — так казали одушевлені Американки. А присутні слухали цих похвал і серце їм росло!

А яку красну промову сказав сам Авраменко! „Це ви сьогодня віддали честь не мені і не присутнім тут моїм танцюристам, але всьому 40-мілїоновому українському народові. У цих танках, які ви тут бачили, нема нічого позиченого, нічого чужого. Це все наше, рідне, українське. Ні Московини, ні Поляки, ні Чехи, ні Румуни не сміють сказати, що ці танки є їхньою культурою, або що вони до тих танків чимнебудь причинилися. Ми є окремий для себе народ, не хочемо ні від кого залежати, не хочемо нікому служити, а бажаємо бути пакрізь самостійними і жити з иншими народами як рівні з рівними. Скажіть присутним тут Американцям, що ми їх край любимо, їх самих шануємо і бажаємо собі щиро, щоби в недалекім часі ми подали собі руки не як раби, але як вільні люде, щоб на цілий світ були славні дві свобідні республики: Злучені Держави в Америці і Соборна Україна в Европі".

Оттак уміє говорити наш славний артист балетмайстер Василь Авраменко.

Я в своїм житті бачив багато рідних українських пописів і маніфестацій, але лише три з них зробили на мене нічим і ніколи незатерте враження. Перше — це був львівський концерт у честь 35-літнього ювилею Лисенка, що відбувся в грудні 1903 року; друге — це концерт Української Національної Капелі Кошиця в Ню Йорку, а третє — описане тут мною „свято українського танку зі школи незрівнаного й недосяжного Василя Авраменка.

Ох, коби ми знали дати своїй культурі належну ціну, коби ми знали, чим наша душа живе — деб ми нині були?!

Осип Стеткевич.

ГЕТЬМАНСЬКИЙ СУД

(Історична повість).

Б. БУДЗИНОВСЬКИЙ.

(39)

„Сумніваюся, бо він замолодий на тестя Хмельницького. То син львівського золотаря, у котрого в направі були мої річи. Обікрав його челядник Михайло Карпюк і щез. Між тими річами був отсей годинник. Старий Медвин продав свою хату, продав усю свою працю, та здшкодував усіх тих, що мали у него свої річи, які пропали. Моїх річей у него пропало забогато, так що не його сила була сплатити мене. Отже він і його син Тодір прийшли до мене відробити решту свого довгу. Старий вже помер, бо такий удар був закрепкий на його здоровля. Син ще у мене. Тепер і сей годинник вернув до мене".

„Мій батько був приятелем старого Медвина. Чи не міг би я побалакати з його сином? Хоч годинника вкрав Карпюк, а продав мені Кравчук, то я таки може покажу тропу до злодія. Вони оба сходяться у тім, що один Михайло і другий Михайло. Не виключене, що Кравчук і Карпюк... одна особа. Як одна, то він і в Суботові буде красти. Добре було би Тодора вислати до Суботова".

„Вислати можна, але не зараз. Він ще має у мене відробити решту батьківського довгу. Ну, і тепер війна. Я з мого двора тепер нікого не пропущу до Хмельницького. Тодір може неодно знає таке, що в сю пору Хмельницький не повинен знати".

„І побалакати з ним не позволите?"

„Побалакати позволю, але від себе відпущу аж прийде перемире".

„Але я не позволю!" — обізвався лікар, котрий весь час сидів коло недужого і тепер ахопив за пульс. — „Болячка і так була задовга, перетомляла недужого. Нехай троха відпічне".

— Князь і лікар вийшли, — чернець далі показував Тимошеви. — Князь пішов озирати побоєвище. Лікар приступив до мене і, щоби описля моя балачка з Кричевським була як найкоротша, повторив мені всю розмову князя з умираючим полковником. Повторив так окладно, як ось тепер я вам переповів. По яких двох годинах лікар завів мене до Кричевського і сам відійшов, щоби ми могли розмовитися о чотири очи. На моє превелике диво Кричевський привітав мене питанням:

„Чи ти знаєш, як високо заїхала твоя сестра Олена?"

— Я йому відповів, що моя сестра Олена заїхала високо, але її спустили глибоко в сиру землю. Кричевський, моєю відповіддю ще більше здивований, як я його питанням, розказав мені, як то Хмельницький познакомився з тою будьтоби моєю сестрою і як описля з нею оженився. Я йому сказав, що тоді, коли Хмельницький був у нас у Львові, моєї сестри не було дома і Хмельницький цілком не бачив її. З краму до батька завела його наша наймичка, також Олена. Найбільша красуня у Львові, але й найбільше ледащо. То з нею на спілку наш челядник обікрав нас і з нею втік. Один наш знакомий сказав нам, що бачив їх в Молдаві. Я поїхав туди, щоби злодійську пару сціймати, але по них слід пропав по нинішний день.

— Аж вмираючий Кричевський звів тебе на їх тропу? — Тиміш спитав.

— В міру, як я розказував, з лиця, з очий Кричевського била щораз більша тривога. Хоч звявений, знесилений горячкою ледви міг рукою рушити, нагло затрусився і сів на ліжку. Його лице викривив такий жах, що лячно було дивитися на него. Хвилю вдивлявся в мене і вмах назад на подушки, та прижмурив очи. По хвилині шепнув:

„Нахилися до мене, бо я вже не годен голосно".

— Коли я нахилився, майже приклавши ухо до його уст, він став шепотіти, що пару слів надумуючись і відпочиваючи:

„Хлопче! Спасай гетьмана... спасай його честь... спасай Україну! Ідь до Суботова... Там знайдеш злодія, що твого батька передчасно загнав у могилу... Пильнуйся, щоби тебе не побачив... дворський золотар Кравчук... Пильнуйся, щоби тебе не побачила... пані гетьманова... Як заздрить тебе... то ти пропав... Але ти добре придивися Кравчукові... гетьмановій. Придивившися їм, добре побачиш, чи вони твої знакомі. Як знакомі, то розкажи синови гетьмана... Тимошеви... Хто вони і все те, що про них знаєш. Скажи йому, що робиш се на мій приказ... Як не будеш мігзійтися з Тимошем, то розкажи Сомкови, братови першої жінки гетьмана. Самому гетьманови не кажи нічого... Хиба би Тиміш або Сомко... відіслав тебе з тим до него. Балакаючи з гетьманом... розкажи, як я вмер... за Україну... Як тебе князь не схоче відпустити, то втечи...."

— Послідні слова Кричевський вишепотів з великим трудом і замовк. Увійшов лікар і глянувши на недужого, заборонив дальшу балачку. На другий день Кричевського поховали... Мою розмову з ним я тут переповів, не додаючи ні слова, не пропустивши ні слова, бо сказане добре вілося в мою память. Я прийшов до вас, щоби виконати приказ небіщика. Позвольте мені бодай раз глянути на пану гетьманову і на того вашого Кравчука. Але так, щоби вони не бачили мене... Хоч думаю, нема небезпеки, щоби мене пізнали. Я змінився. І змужнів і змарнів. І борода робить своє. Ті, що бачили мене без бороди, тепер не пізнають мене.

Тиміш довгу хвилю сидів мовчки. Під першим враженням оповідання Тодора також став думати, що його мачуха не є тою, за яку мав її гетьман, та що Кравчук якась небезпечна птиця. Підозріння, що то Кравчук обікрав скарб, тепер перемінилося в певність. Хоч страшно було подумати таке, в голові Тимоша майнула гадка, що й гетьманова може бути співвинновицею. Бо, яким же способом Кравчук, чи хто иний міг підробити ключі, не маючи в руці ключів гетьмана бодай через одну хвилинку? Загадку ключів далось би вияснити тільки таким способом, що гетьманова, котра до тих ключів могла мати приступ, з Кравчуком знається. Як чернець не брехав, то справа була ясна. По довшій надумі Тиміш сказав:

— Ви прийшли в саму пору... Неначе з неба впали. Може поможете розяснити загадку, яка нас морочить. Може при вашій помочи відвернемо небезпеку, яка нам грозить, бо не знаємо, від кого вона йде. Возьму вас до двора. Там обміркуємо, як вам показати гетьманову і Кравчука. Щоби не побачили вас за скоро, прийдете в ночи. Вартові приведуть вас.

(Дальше буде).

ТОДІ ГАРАЗД БУДЕ.

Тоді гаразд буде,
Як ми сміло всюди
Разом всі за кривди
Нащі ся впімнем;
За Вкраїни волю,
Та за її долю,
До бою всі разом
Як один підем.

ДО ВП. ДЕЛЕГАТІВ З 17-ТОЇ КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗА

що відбулася у днях 13—18 мая с. р. в місті Ньюарк, Н. Дж.

Хто би з Вп. Делегатів потребував друкованого звіту гол. уряду на конвенцію, тому що одержаний на конвенції стратився йому або знищив; дальше, хто би потребував ювилейних відзнак з обходу в Джерзи Сіті, або нот гимну У. Н. Союза, видапого з нагоди 35-літнього ювилею, той зволить ласкаво зголоситися за тим листовно до гол. канцелярії У. Н. Союза.

Так само проситься звернути до гол. канцелярії належитість за концерт або вечеру і звернути неуважі тиксти, бо комітет мусить виготовити і проголосити точний звіт з цілого як найскорше.

Іван Каштанюк,
гол. рек. секретар.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯК ПІДНЕСТИ НАШУ КУЛЬТУРУ В АМЕРИЦІ.

На виступі балету В. Авраменка я побачив, що танок це найгарніша річ, якою можна притягнути Американців до себе.

Щоб цій справі зробити більший розголос, пропоную таке:

Винайняти одну з найбільших саль: Медісон Гарден, Гіподром, або Арморі. Щоб п. В. Авраменко не поносив сам всіх коштів, ми повинні ту галю вирентувати. Така галя буде стояти приблизно тисяч долярів, отже ми повинні зложити тисячу долярів.

Хто прише яку суму, дістане за це на ту суму тикетів. Ці тикети треба розіслати даром знакомим Американцям. Тим способом можемо стягнути найменше 1000 поважних Американців на виставу.

Посилаю на руки заряду „Свободи" 50 долярів і кличу всіх, котрі були на виступі школи Авраменка, щоби як найскорше відозвалися. Зложимо 1000 долярів, то буде виступ. Тоді і американські часописи заговорять, бо буде за що запросити кореспондентів.

Часопись Свобода не відмовить нам місця, а помістить спис тих, що бажають поширити українське мистецтво в Америці.

Мирон Сурмач,
Ню Йорк.

—o—

СВЯТО УКРАЇНСЬКИХ СТРІЛЬЦІВ.

Багато свят різних організацій було в Америці, на котрих приходилось мені бути; та ніодно свято не було для мене таке святе, як свято Стрільців, на котрім припала мені честь бути. Це перше того рода свято в Америці, це свято наших героїв, котрі брали живу участь у визвольній боротьбі нашої Держави. Се свято свят!

До міста Филадельфії зіхалися зусюди стрільці, щоб разом сісти за один стіл, як одна сім'я, і зісти спільну вечерю, так, як колись на фронті в рові разом сиділи при одним кітлі, чи при манашці (ідущі). Хоч не сиділи тоді при пишнім столі і не такі смачні страви їли, бо нераз кусок сухого хліба заступав пишний обід; але там кождий був задоволений і був рад, що разом з ними терпить за велику, святу ідею — **визволення своєї держави.**

На сім святі виголошено рідкі бесіди в честь наших геройв. І мені припало сказати кілька слів, котрих я і не докінчила, бо хвиля та, чи вечер той, надто мене зворушили. Мені здавалося, що я знову між своїми рідними і вірними дітьми нашої Неньки України, там на рідній землі; там, де я працювала, несучи поміч як санітарка. Мені пригадалось і стало перед очима все те, як ті молоді стрільці, конаючи в муках, витягали руки, просили ратунку, хотіли жити. Пригадала тих, що лягли в могилах, той молодий цвіт, що ніс своє життя за Державу. Все те стало мені перед очима.

І коли п. полковник Коновалець припинав Стрільцям пропамятні відзнаки, то хвиля та була дуже зворушаюча не тільки для мене, але й для всіх присутних. Я була зворушена до сліз, тому, я, жінка, була серед тих стрільців і виділа їх заслуги і як мати стрільця радувалась, що знову я між ними та гордилась ними, як мати своїми дітьми.

Я раділа, що ті, котрі остались живими, дістали пошану, бо знаю добре, що заслугує Український Стрілець супроти своєї нації. Се не є нагорода за їхні терпіння, бо ніхто не в силі винагородити муки і терпіння наших славних лицарів, але нехай та відзнака, котра декоруе їхню грудь, буде для них символом святої нашої ідеї. Нехай та відзнака кріпить нашого духа до дальшої боротьби. Нехай вона буде пострахом для наших ворогів.

Нехай жие Українське Стрілецтво! Слава нашим героям!

Марія Скубова,
Ню Йорк, Н. Й.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

Казис Відкавказа.
(Филадельфія, Па.)

В 25-ТУ РІЧНИЦЮ ЗНЕСЕННЯ ЗАБОРОНИ ПЕЧАТИ.

—o—

Я свідомий того, що й у Україні в Америці радо читають відомости, звязані з життем Литовців. Бо вяже нас не тільки наша славна минувшина, але й теперішність. Вязатиме нас й майбутне, бо спільних маємо ворогів і спільно прийдеться нам проти них боротись.

Тим разом хочу подати коротку згадку про одну подію, яка дуже завважила на поширенню свідомости серед литовського народа. Литва, як і Україна, стогнала довгі часи під московським обухом. На Україні царат заборонював видавати книжки і часописи українською мовою, а в Литві литовською.

ПРАНАС БІЛЄВІЧІЯ
Старший лайтнант литовської армії, організатор молодіжі.

Довгий час приходилось Литовцям зводити важку боротьбу з царатом, щоби добитися права друку в литовській мові. Чимало литовських патріотів пішло до тюрм і на далекий Сибір за те, що пачкували литовську літературу, видавану в Німеччині чи в Америці. Але де є боротьба, там мусять бути жертви. Це знали Литовці й не давали налякатися царським катам. Виклад був такий, що дня 7 травня 1904 року одержано дозвіл на друкование литовських газет і книжок.

Це мало той наслідок, що піднесло литовські маси й сьогодні литовський нарід є свобідним. А по тих царях, що казали з шкільних книжок викреслити слово „Литва", і слід пропав. Впрваді Литва не згорнула біля себе всеї литовської землі, але Литовці ніколи не припускають, що так як є, може остатися на віки. Литва ніколи не погодиться на те, щоби Вільно, серце Литви, оставало при Польщі. Литва має багато щирих бойових синів, які підготовлять ту хвилю, коли прийдеться Литві розправитись з польським наїздником. До таких провідних бойових людей належить старший лайтнант Пранас **Білевічія**, організатор молоді, ранений у боротьбі з Поляками. Належить він до „Авшриніків". Назва та походить від слова „Авшра", що значить: рання зоря. Є це назва литовської революційної газети, біля якої групуються найдейніші литовські діячі. Всі вони це ученики д-ра Басановича, патріярха литовського відродження. Це ті, що боролися за права свого народу за царату, які боролися за право печати в литовській мові, які й тепер працюють на освітнім полі і міжнароднім, щоби відобрати від Польщі загарбані нею литовські землі.

о. АЛЕКСАНДРАС ДАМБРАВСКАС,
переслідуваний і вигнаний царатом, самостійник, пропагатор міжнародної мови „Есперанто".

Разом з тим посилаю до Хвальної Редакції ще й другу звимку, пралата Александра Дамбравскаса, рівнож відомого в цілій Литві „Авшриніка", який був довгий час на вигнанню. Він, як і инші литовські патріоти, є тої думки, що Литовцям не треба надіятися на ніяку поміч, а числити тільки на Українців і Білорусинів, бо це їх природні й історичні приятелі. Всі вони мріють про те, щоби Литва ввійшла в федерацію з Україною і Білоруссю, бо тільки тоді буде Литва сильною і забезпеченою перед наїздом ворогів державою.

ДО ВСІХ УЧАСНИКІВ

ЮВИЛЕЙНОГО ОБХОДУ У. Н. СОЮЗА, ВЛОЖЕННЯ УГОЛЬНОГО КАМЕНЯ І ОТВОРЕННЯ НОВОГО ДОМУ У. Н. СОЮЗА.

Підписаний Комітет бажає зложити подяку всім тим, що в Союзовім святі дня 12-го мая брали участь і факт цей точно занотувати до історії. По причині, що учасники прибули інакше як перед тим зголошували, а Комітет не вспів відповідно тих змін зарекордувати, при чім участь в обході брали й такі одиниці і групи, які перед тим до участи не зголошувалися, отсим проситься подати до гол. канцелярії У. Н. Союза, хто і як брав участь, а саме: Назва і число відділуотваришення, з якої місцевости, кілько осіб було в поході, чи мали свою банду, прапори і товариські відзнаки. Імена і назвиська осіб, що провадили цей відділ в поході. Коли це була тільки делегація, то проситься подати імена і назвиська осіб, складаючих делегацію, і кого репрезентували.

Заразом проситься всіх, в кого находяться тикети на концерт або на вечеру, прислати за них гроші або їх звернути до гол. канцелярії У. Н. Союза як найскорше.

За Комітет З. В. У. Н. С.:
Іван Каштанюк, голова;
Михайло Косоноцький, секр.;
Семен Кусень, касієр.

— Я дуже радий, пане Баранська, що вас пізнаю особисто. Я чув про вас багато.

— Але доказів не маете ніяких!

СЛІДУЮЧІ ВИСТУПИ УЧЕНИКІВ ШКОЛИ БАЛЕТМАЙСТРА В. А В Р А М Е Н К А

В УКРАЇНСЬКІМ БАЛЕТІ
— відбудуться —
в слідуючих місцевостях:

PASSAIC, N. J. — В НЕДІЛЮ, 26 МАЯ 1929
о год. 8-мій веч. точно.
В KANTERS UADITORIUM, 259 MONROE STREET.

STAPLETON, N. Y. — В ЧЕТВЕР, 30 МАЯ 1929
о год. 8-мій веч. точно.
В PUBLIC SCHOOL AUDITORIUM № 14, BROAD STREET.

NEWARK, N. J. В НЕДІЛЮ, 2-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1929
В AUDITORIUM OF Y. M. & W. H. ASS'N, 652 HIGH STREET
о годині 8-мій вечером точно.

ELIZABETH, N. J. В НЕДІЛЮ, 9-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1929
В UKRAINIAN NATIONAL HALL, 214 FULTON STREET,
точно в годині 8-мій вечером.

PERTH AMBOY, N. J. В СУБОТУ, 15 ЧЕРВНЯ (JUNE), 1929
В UKAINIAN NATIONAL HALL, 752 STATE STREET,
точно в годині 8-мій вечером.

CARTERET N. J., В НЕДІЛЮ, 16 ЧЕРВНЯ (JUNE), 1929
В HIGH SCHOOL AUDITORIUM, WASHINGTON AVENUE,
точно в годині 8-мій вечером.

Не оминіть нагоди побачити сей виступ та запросіть своїх знакомих з чужих народностей. 119-22—

Володимир Юрковський, завідатель виступів.

ЧАСИ ПІД ЗНАКОМ GOLD MEDAL

NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

У вас знову можуть бути молодість, здоровля і життєва радість. Вам вовже чого більше морочити себе болями і терпінями, що їх спричиняють недомагання нирок, печінки і міхура. Завдяки чудовим поступам новітнього медичного досліду це славне старе лікарство, що помагало страждаючим поверх 200 років, маеться тепер у формі легкій і приємній при уживаню. Беріть правдиве і не приймайте нічого іншого. В кожній аптиці в 3 величинах. Дивіться за назвою "Gold Medal" на запечатаній пудельку.

GOLD MEDAL

НОВЕ ПРАВО ІМІГРАЦІЙНЕ

Чи ви є горожанином Америки, чи ні — спровадимо до Америки Вашу жену і дітей, котрі числять низше 21 літ, а старших з рідників на фарму.

Богато людей прийхало по отриманню від нас ДОКУМЕНТІВ І КАРТ КОРАБЕЛЬНИХ.

Проте хто має:

1) Спровадити кого з родинного або з инших країв, як КАНАДИ (ач, або хоче виїхати на виїдних КОРАБЛЯХ до краю і вернути до АМЕРИКИ без КЛОПОТУ, чи є горожанином, чи ні;

2) Вислати гроші до краю так, щоби без жадних доплат були доручені адресатови в ДОЛЯРАХ АМЕРИКАНСЬКИХ — або

3) Полагодити якунебудь КРАЄВУ СПРАВУ, купити або продати маеток в краю або в Америці — виробити КОНТРАКТИ, ПОВНОВЛАСТІ, СКРИПТИ ДОВЖНІ і т. ін.; — нехай з повним довірем удається устно або листовно до знаної від звини 20 літ правдиво УКРАЇНСЬКОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ: 32—

T. J. HRYCEY & CO.
NOTARY PUBLIC, REAL ESTATE, FIRE INSURANCE, STEAMSHIP TICKETS AND AMERICAN EXPRESS AGENCY,
329 SO. FOURTH STREET, PHILADELPHIA, PA.
TELEPHONE: LOMBARD — 25-93.

ХОРІ МУШНИ І ЖЕНЩИНИ! ЛІЧЕНІ НОВИМИ МЕТОДАМИ ОСТРІ І ХРОНІЧНІ ХОРОБИ
(Скорі і певні результати)

Порадьтеся Dr. ZINS-а сей час, коли терпите на: Сікрі, Кровні і Нервові Хороби, Катарові і Хронічні Опцерс, Загальне Осаблення, Нервове вичерпание. Болі голови, Умову депрєсію і Завороти, Побільшені Гландс, Хороби Легких і Бронкітіс, Носові, Горлані і Астматичні недомагання, Жолудкові і кишкові Хороби, Ревматизм, Сціятика, Лумбаго і Невралгія. Коли ви хорі, я можу помочи вам. Оглядаю кождого пацієнта особисто і дбайливо. 112—

(СПЕЦІЯЛЬНО НИЗЬКІ ЦІНИ)
Лабораторичні тесть, єгзамінація крови, X-Raye.
БЕЗПЛАТНІ ПОРАДИ І СЛІДЖЕННЯ.

СПЕЦІЯЛІСТ **DR. ZINS** ВІД 25 ЛІТ.

110 EAST 16th STREET, межи 4-ою Евнею і Irving Pl., NEW YORK CITY.
Годжини: від 9-ої рано до 8-ої вечером; в неділі від 9-ої рано до 4-ої попол.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!

ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ, БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБЙТИСЬ.

Коли Ваше Братство чи Товариство потребує народного або американського прапора, церковних хоругов, лент, відзнак, шапок або инших річий, то звертіться до нас з замовленем.

МИ Є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕІНДЕ.

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:
Американський прапор:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.50	$4.00	$5.00	$7.00

Український прапор з гербом на обі сторони:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

Кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як паради, пікніки і прогулькы, виступити з своїми прапорами, відзнаками і лентами в шапках.—Просимо щиро всіх Українців удатись до нас з повним довірем, бо ми ручимо за тревалість і красу замовлених у нас річий. Ми уділяємо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш каталюг з взірцями і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте, але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY
298 Broadway, New York City

МАРАХТЕЙ з Губарівки.

ЛУЦЬ З ЛУГА.

—o—

Називався Луць з Луга. Був довгий, лисий, благонький і побожний. Як коли прийшов до церкви, гримнув себе кулаком в груди, стукнув чолом о камінну підлогу і зітхнув, то пан-отець і не оглядаючись знав, що се Луць.

А що мав Луць доньку на виданню і поля трохи, то і сватачів траплялося не мало і то не якібудь. Та Луць перебирав. Більше він, як його доньку, бо та булаби татунцеви не спротивилася за ніякі скарби світа, така була добра дитина з неї. І як прийшов парубок сватати дівчину, а Луцеви не подобався, то Луць політикував. Відразу ставав і тупопонятливим і прилухуватим і хотьби парубок був Луцеви сусідом навіть через третю ліску, то з невинною міною і з великим замилуванням до точности питав:

— „А ти з якого села, синку?" або „А чий ти, синку?"

Синок по таких питаннях тратив всяку охоту до дальшої балачки, прилагував собі якесь пильне діло до иншого газди, працав Луця добрим здоровлям в хаті, а троха дальше від хати кляв і Луця і його доньку і свої чесні наміри.

Аж раз трафився жених, котрого Луць не розпитував вже так докладно, хто він і звідки, тільки по перших словах плюнув в руки, взяв палицю, поклонився святим образам і помандрував з женихом до нотаря у місті.

Женихом тим був місцевий дяк, молодий та не поганий. Хоча без майна, зате сам себе він високо цінив, говорячи, що голова та його голос більше варта, як десять моргів поля. Луць видно і повірив в те, бо коли люди перестерігали Луця, що бідака бере за зятя, Луць відповів:

„Га, любенькі мої, правду кажете, не має поля, але то рахувати він труба Божа".

Та не судилася Луцеви така честь та дяківські книші, бо „труба Божа" пішла до иншого газди „трубіти".

Та Луць знайшов иншого зятя. Який той зять був, як їм потім жилось, чи Луць вилами скопи тільки на віз викидав, чи також ними і зятя потягав, чи багатом коний а бичівном зятя підганяв, цього вже близше не знаю, досить того, що Луць дочекався двох внучат — хлопчика і дівчинки. Луць, ставши дідунем, не знав вже, як коло внучат ходити. То було не то, що в дома бавить, а часом в літі і на віз возьме і на поле провезе. Ну, й не його в тім вина, що раз коні зломили дишель, перевернули віз і дівчинка унучка вивихнула ручку. Що вже не нападаються Луць над біднятком, а що собі нацабанив, то і не списати. Найбільше при тім обірвалося таки Луцевим очам:

— „А ви де були, щоб повилазили? Ви не бачили, куди їхати, прослпілиби!"

Та хоча Луць як любив внучат, то вже що тичилося нечасу, Луць не знав шпасу. Бувало як котре з внучат згубить перо або олівець, Луць ставав горючка, зібе дитину, не питаючи куди і як. Одиаковож скоро потім спамятувався, брав унука за руку, приводив сам до школи і обтирав власноручно дитині сльози (при чім сльози мішалися з болотом на Луцевих руках і покривали цілі личко брудною грязею). Привівши дитину до пані професорки, всміхався солоденько та защитькував унука:

— „Ну, ну, буде вже, не плач, що ти згубив олівець. Що там олівець, дідуньо купить тобі инший, червоний, не плач" — і воно виглядало, що дитина не того плаче, що дідуньо бив, а того, що олівець згубила.

Луць взагалі був дуже мягкого серця і не тільки внучат так пестив, але і худібку свою любив та жалував.

Вяже раз Луць на поли вівсик, а коні пустив пасти на стерню. Вяже сердега, піт очі заливає, за коніками озирається і аж остовпів: Коник один і другий підокралися до полукіпка, стягнули по снопковиві вівса та спокійненько і смаченько хрупають собі зерно. Лишив Луць вязання, заходить з боку до коників та промовляє:

— „А бідненькі, бідненькі, вівсика вам захотілося. Нагарувалиєтеся, не смакуе травичка, в губи коле вас стерня. Ідьте, здоровенькі, ідьте, коби хоть борони Боже, вам що не пошкодило".

Та так любенько промовляючи, приближувався Луць крадьком до коней. Один з них Луця вже добре знав, не дуже то і довіряв масненьким словам Луця, покинув снопок віверо або олівець, Луць ставав горючка, зібе дитину, не питаючи куди і як. Одиаковож скоро потім спамятувався, брав унука за руку, приводив сам до школи і обтирав власноручно дитині сльози (при чім сльози мішалися з болотом на Луцевих руках і покривали цілі личко брудною грязею). Привівши дитину до пані професорки, всміхався солоденько та защитькував унука:

— „Ну, ну, буде вже, не плач, що ти згубив олівець. Що там олівець, дідуньо купить тобі инший, червоний, не плач" — і воно виглядало, що дитина не того плаче, що дідуньо бив, а того, що олівець згубила.

Луць взагалі був дуже мягкого серця і не тільки внучат так пестив, але і худібку свою любив та жалував.

Вяже раз Луць на поли вівсик, а коні пустив пасти на стерню. Вяже сердега, піт очі заливає, за коніками озирається і аж остовпів: Коник один і другий підокралися до полукіпка, стягнули по снопковиві вівса та спокійненько і смаченько хрупають собі зерно. Лишив Луць вязання, заходить з боку до коників та промовляє:

— „А бідненькі, бідненькі, вівсика вам захотілося. Нагарувалиєтеся, не смакуе травичка, в губи коле вас стерня. Ідьте, здоровенькі, ідьте, коби хоть борони Боже, вам що не пошкодило".

Та так любенько промовляючи, приближувався Луць крадьком до коней. Один з них Луця вже добре знав, не дуже то і довіряв масненьким словам Луця, покинув снопок вівса, хоть як смакував, відійшов пару кроків від снопка і преспокійно пасся, немовто і не він перед хвилею вівсик хрупав.

А другий кінь був новик і на політиці Луця не розумівся, не масненькі заохочування до іди весело звержав та тим завзятіше зайдав зерно. Та не на добро і не на здоровля йому ссе вийшло, бо отсе Луць нагло вхопив коня за уздечку і в один мент вилявся своїми зубами в кончуку губу. Кінь з болю став дуба і через хвилину Луць завис у воздухи, не пускаючи однак грішника зі своїх зубів.

Ну та цей випадок не за зле візьмемо Луцеви; кінь дійсно поступив собі не по господарськи і за те слушно його вкарано.

Не богато Луць того то поля мав, та однакожвж не согірше йому поводилося, бо був запопадливим і трудолюбивим господарем і не одну ніченьку не доспав, щоби щось придбати. Та не все є справедлива нагорода за чесний труд.

Так і тралипася йому раз неприємна історія. Не спиться одної ніченьки Луцеви, то встав та пішов відвідати свого недалекого сусіда, що любив газда, татуньо і дідуньо.

Разом з тим оборозі спати. Підійшов під с Соріг і питається:

— „Куме Петре, ви спите?"

Кум видно спав, а Луць так на жарт взяв кумову дошку з під оборога, легенько городами поніс, осторожно і без галасу поставив в себе в шіпці на підрах. Зібрала його охота ще раз так пожартувати, він і ще раз вернув до сусіда під оборіг та знова питається:

— „Куме Петре, ви спите?"

Кум Петро не обзивався, Луць зажартував і другий та ще третий раз в такий самий спосіб, а потім спокійненько положився і собі спати.

Та тепер знова кума Петра не бралося спання. Ще не розвидніялося добре, як кум Петро зайшов до Луця і там з ним не дуже довго, але за те дуже голосно розмовляв. По тій розмові відніс кум Луць дошки назад під оборіг кума Петра, та довгий час по тім трафунку був Луць маркотний.

Та таке може й найпорядніщому газді притрапитися, як коли хто не розуміється на делікатних жартах.

Оттакий то був Луць з Луга, недалекого сусіда, що любив газда, татуньо і дідуньо.

ВАЖНЕ ДЛЯ П. Т. УЧИТЕЛІВ РІДНИХ ШКІЛ!

Кождий учитель Рідної Школи повинен інтересуватися і студіювати методику української мови, а своє знання використувати при навчанню того предмету в школі.

Поручаємо П. Т. Учителям отсі нові підручники методичні:

1) **Методика Стилю:** Б. Заклинського для всіх шкіл з додатком практичних задач (Методика письменних виробів), обем книжки 12 аркушів друку. Ціна ..... 75д.

2) **Правописні вправи і диктати Куцїя** для учителів народніх шкіл. Підручник подає зразки матеріялу до диктования в народній школі. Ціна ..... 35 ц.

Повисші книжки можна замовляти у Своводі:

"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Зачинаймо зі Заходу!

Якось так трапилося, що Компанія КОЛЮМБІЯ приготовила на місяць май майже самі лемківські мельодії й пісні. Тим зробило се підприємство велику присугу для дослідників української етнографії і для нашої співолюбивої публики загалом, бо дає кождому нагоду пізнати характер нашого найдальше на захід висуненого племени.

В додатку музика й співи для найновійших рекордів приготовані цілком з народу, отже віддають як найвірнійше вдачу Лемків.

ОСЬ НАЙНОВІЙШІ РЕКОРДИ КОЛЮМБІ:

САМУЇЛ ПИЛИП, ДЖАН КАРЛЯК І ІХ ЛЕМКІВСЬКА ОРХЕСТРА.

10" 75 ц.

27117F (Лемківський Штаер, танець
(Жинджанівська полька

ОРХЕСТРА БРАТТЯ „ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ",
Співають: Андру Верней і Настасія Верней.

27176F (Добра тота жена, што мужа шанує
(Згубилам запаску

ЛЕМКІВСЬКА ОРХЕСТРА ІВАНА КОЛОЧАКА,
Юстина Мусяла, Дорка Петрочко і Тимко Крукар.

27175F (Лемківські Придани, часть 1
(Лемківські Придани, часть 2

ОРХЕСТРА БРАТТЯ „ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ".

27173F (Весела Музика, танець
(Дрібний Танець

КРОМІ ЛЕМКІВСЬКИХ ПОЯВИЛАСЯ ЩЕ РЕКОРДА ЕВГЕНА ЖУКОВСЬКОГО І НАШОЇ РОЗИ КРАСНОВСЬКОЇ:

27174F (Толока
(Зводини

З ПОПЕРЕДНО ВИДАНИХ ЛЕМКІВСЬКИХ ПІСЕНЬ ПРИГАДУЄМО:

ОРХЕСТРА БРАТТЯ ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ.

27162F (Там на луці зелений
(Татуню, мамуню, цибуля
(ступляла.

27160F (На зеленій межі, полька
(Лемківський танець

27161 (Одрехівська полька
(Обертана з Молодим

27171F (Посяли Гурделі Овес
(Лемківська Тромбля.

З ИНШИХ ДАВНІЙШИХ ПІСЕНЬ:

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, барітон, з акомп. орхестри.

10" 75 ц.

27163F (Щаслива
(Люлька-файка

27158F (Було тай нема
(А наш Хаїм щоб здоров

27156F (На фарми
(Брехня

М. МАРУЩАК, тенор.

10" 75 ц.

27157F (Темна ночка, тай не видная
(Ой, зацвіла калиноньки

27147F (Помаріла наша доля
(О, не забудь.

27153F (Ой, не стелися хрещатий бар-
(вінку
(Журок моя, журо.

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА.

27164F (Запорожець полька
(Танець на винові

12" $1.25

70014F (Коломийка не помия, танець
(Коломийка на весіллю, танець

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І НАША РОЗА КРАСНОВСЬКА.

27170F (Фіксований Чоловік, часть 1.
(Фіксований Чоловік, часть 2.

27149F (Вдовиця
(Старий як малий

27168F (Старости, часть 1
(Старости, часть 2.

ВОЛОДИМИР ДІЛОВ, бас
І О. ЛОТОШИНСЬКА.

10" 75 ц.

17165F (Спить жінка тай не чує
(Танцювала риба з раком, а
(петрушка з пастернаком

ПЕТРО ОРДИНСЬКИЙ, барітон, з акомп. орхестри.

27151F (Гей гук, мати, гук
(Розлилися круті беріжечки

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА. Барітон: Евген Жуковський і Ніна Роза Краснівська.

10" 75 ц.

27169F (Туга за родиною.
(Івана Лопушника.

27159F (Вечерниці, часть 1.
(Вечерниці, часть 2.

27143F (Кума з міста ішла
(Танець мого кума

ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА.
Юстина Мусяла, Дорка Петрочко і Тимко Крукар.

27154F (Спросини, часть 1.
(Спросини, часть 2.

12" $1.25

70012F (Лемківське весіляння, часть 1.
(Лемківське весіляння, часть 2.

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, барітон

27140F (Поправини в Америці, часть 1.
(Поправини в Америці, часть 2.

12" 75 ц.

27152F (Алелуя, я бом!
(Стація „Зімна Вода"

12" $1.25

70007F (Укр. Баль в Америці, часть 1.
(Укр. баль в Америці, часть 2.

КОЛЮМБІЯ УКР. ОРХЕСТРА.

70009F Українське Весіляння в Америці.
(Часть 1 і 2.

27172F (Піймо, Друзі, вальс
(Старосвітська Коломийка

Всі рекорди висилаємо почтою і гарантуємо, що не пібються.

Коли хочете мати рекорди нові і найкорше, то сейчас пишіть до нас; до кождого ордера додаємо голки або якусь книжочку на презент. Хто замовляє не менше як 5 рекордів, тому оплачуємо пересилку.

Коли знаєте гарну пісню і хотілибисьте почути її на рекордах, то напишіть до нас про це.

Всі замовлення посилайте на адресу:

SURMA BOOK-MUSIC CO.
(СІЧОВИЙ БАЗАР)
103 Ave A, New York, N. Y.
(між 6-ою і 7-ою вулицею)
ОТВОРЕНО ВІД 9-тої РАНО ДО 10-тої ВЕЧЕРОМ.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

Де молоді й сильні?

Читаючи що дня часопись „Свободу", я довідуюся з неї про життя Українців, що розкинені в рідких місцях на широких просторах Америки. З того читання я бачу, як наше національно-народне життя місцями буяє, місцями тихенько тече, а місцями спить. Останнього не можна сказати про нашу клівленцьку громаду, де українське народне життя йде повною ходою по силам свідомої та активної частини тутешнього українського громадянства.

Читачі „Свободи" нераз читали, що в Клівленді відбувалися рідні національно-народні свята, віча, концерти, представлення та забави. Таксамо клівленцькі Українці висилали через Обєднання на народні цілі частенько більшу суму грошей. Словом, наша громада робить все те, що роблять інші українські громади, а ось тепер старенький наш громадянин Мафтей Притуляк дав три відчити.

Перший відчит гром. Притуляк дав на тему „Берестейська унія та її наслідки", другий — про геольогію, а третий — про астрономію. Слухачів на кожному відчиті було досить і вони з великим зацікавленням слухали прелегента.

Тепер я хочу звернути увагу на те, що в Клівленді ми маємо кількох Українців, які покінчили середні й навіть вищі школи, але їх не видно на народній роботі. А ось такий старенький д. Притуляк, який не покінчив вищих шкіл, працює на полі культурному серед нашого громадянства та старається піднести його загально-культурний рівень на вищий щабель. Старий патріот працює зі всіх своїх сил, а молоді сильні та освічені, остають позаду. Чи так повинно бути?

Січовик.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 26. мая, в годині 2-ій пополудни точно, в гали де звичайно. Обовязком є кождого члена бути на мітінгу, бо є важні справи до вирішення. Довгуючі члени мають прийти і виправити свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Член, котрий не явиться на зазданім мітінгу, буде караний після статута. — А. Іванів, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 26. мая, в годині 1-ій пополудни в гали церковній. Пригадується довгуючим членам, щоби виправили свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Таксамо будеться приймати нових членів і дітей до Тов. Січи без вступного. Проситься всіх членів прибути на сей мітінг, бо є дуже важні справи до полагодження. — М. Дмитрів, предс.; Р. Клебан, кас.; І. Маркович, секр.

Професор.

Професор вертає з жінкою з театру.

— А тепер скажи, хто з нас забудьковатий? — звертається він з тріюмфальною усмішкою до своєї жінки і витягає зпід пахи дві парасолі. „Бачиш? Ти забула свою парасолю, а я пригадав собі не тільки на мою, але й на твою!"

— Але! Бійся Бога! Таж ні я, ні ти не мали парасель!"

ДО ЧЛЕНІВ КОМІТЕТУ ЗЛУЧЕНИХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА В ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Отсим повідомляється, що загальні збори Комітету відбудуться в гол. канцелярії У. Н. Союза в четвер, дня 23-го мая с. р., о год. 8-мій вечером.

Заразом проситься всіх тих, що мали до продажі тикети на концерт, щоби принесли гроші або тикети, позаяк на тих зборах буде обрахунок приходів і розходів з обходу, який цей комітет займався.

За Комітет З. В. У. Н. С.

Іван Каштанюк, голова;
Михайло Косоноцький, секр.;
Семен Кусень, касієр.

Біда реверенда папи Пія X.

Пій X. не міг привикнути до своєї білої реверенди а то тому, що мав звичай, що при праці втирав усе перо, яким писав, — у реверенду. Справді при білім одязі це недобра привичка.

—o—

Лікар: Здаєтьси мені, що у вас щось у непорядку є зі слію кишкою!

Пацієнт: Перепрашаю вас, пане доктор, але я вже не маю слієї кишки!

Лікар: Добре, то не потребуєте її оперувати.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З ЛЕЙТРОБ, ПА., І ОКОЛИЦІ!

Заходом **Укр. співацького Товариства ім. Шевченка** при укр. кат. церкві Успенія Пр. Діви Марії в Лейтроб, Па., відограється дуже гарне представленнє.

АРЕНДАР В КЛОПОТІ

комедія з сільського життя в чотирох актах, **В СУБОТУ, 25-го МАЯ 1929,** в німецькій гали, 908 Джефферсон Стр., в Latrobe, Pa. Режісер Вол. Призанський. — На це представленнє запрашаємо всіх Українців і Українок як місцевих так і доокольичних.—**Комітет.**

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!
М. ТРЕНТОН, Н. ДЖ. І ОКОЛИЦІ!
УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРОХІЯ
— устроює —

ПЕРШИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, МАУ 26, 1929 Р.
(ЯК БУДЕ НЕ ПОГОДА, ТО JUNE 2)
В MORRISVILLE,

Де буде грати першорядна музика. За добру забаву ручить
120-2 **Комітет.**

Дороговказ: При стейтовій дорозі за Morrisville буде стояти чоловік з американським прапором, на знак, де треба звернути на пікнік.

ПОЗІР! БАЙОН, Н. ДЖ.! ПОЗІР!
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО СПІВАЦЬКОГО ТОВАРИСТВА БОЯН
при церкві Усп. Пр. Діви Марії
— відбудеться —

ПЕРШИЙ ВЕЛИЧАВИЙ

БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, МАУ 26, 1929 Р.
В ГАЛИ ГУПЕР КУПЕР
ПРИ 94 EAST 22nd STREET, BAYONNE, N. J.

Поч. в годині 1-ій пополудни.

Просимо о численну участь місцевих і лозамісцевих Українців. За добру забаву ручить
120 **Комітет.**

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
УКРАЇНСЬКЕ ЗАПОМОГОВЕ ТОВАРИСТВО СКАЛАТ В НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
— устроює —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 25-ГО ТРАВНЯ 1929 РОКУ
(SATURDAY, MAY 25th, 1929)
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ
217-219 EAST 6th STREET NEW YORK, N. Y.
Початок в год. 7-ій вечером. — Вступ 50 центів.

Родимці! Українське Запомогове Товариство Скалат запрошує Вас прибути громадно на наш БАЛЬ, де забавитесь в товаристві своїх знакомих. За добру забаву ручить
120-1 **Комітет.**

ЗАЛІЗНЯК БОРЕТЬСЯ В НЮЙОРКУ

В НЮЙОРКУ ВЕЛИКА БОРОТЬБА.
ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СИЛАЧ

ІВАН ЗАЛІЗНЯК

БУДЕ БОРОТИСЯ ДО ПОБІДИ.
ВСІХ УКРАЇНЦІВ ПРОСИТЬСЯ ПРИЙТИ ПРИВИТАТИ ІВАНА ЗАЛІЗНЯКА
В ЧЕТВЕР, 23-ГО ТРАВНЯ
В ЛОРЕЛ ГАРДЕН,
457 СПРІНГФІЛД ЕВНЮ
ПОЧАТОК О ГОД. 8.15 ВЕЧЕР.
БУДУТЬ БОРОТИСЯ ЩЕ 4 ПАРИ.

ПОЗІР! ДЖЕРЗИ СИТІ! ПОЗІР!

ЗАЛІЗНЯК

БОРЕТЬСЯ В ДЖЕРЗИ СИТІ НА ПРОЗЬБУ УКРАЇНСЬКОЇ КОЛЬОНІ

ІВАН ЗАЛІЗНЯК

великий український силач
— буде боротися —
В ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.
В ПЯТНИЦЮ, 24-ГО ТРАВНЯ
В ГАЛИ 532 НЮАРК АВЕНЮ,

ІВАН ЗАЛІЗНЯК
буде боротися до побіди.

ТАКОЖ БУДУТЬ БОРОТИСЯ ЩЕ ІНШІ ТРИ ПАРИ.

ПОЧАТОК О ГОД. 8.40 ВЕЧЕР.

На цей виступ Івана Залізняка в Джерзи Сити, Н. Дж., проситься всю українську кольонію

DR. M. SMITH
перенїс свій офіс під число
67 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 6072.

ЯК NUGA-TONE ДАЄ СИЛУ НЕРВАМ.

Нервове ослабління спричиняє неспокійні, безсонні ночі, нервову дразливість і повільність життєвих органів, а всіх тих виступає немічність й лихе здоровля, якому можна запобігти. Nuga-Tone містить деякі з найдужших ліків знаних на побудження нервів і мязів і органів тіла. Він також містить ліки, які збільшають опетит і помагають травленню, усувають подразнення нирок або міхура, біль голови або заворот, перемагають запір'і улучшують загальне здоровля.

Типічний досвід, що Nuga-Tone робить, вказують наслідки, одержані панною Анною Гог, з Кореї, Ки. Вона каже: „Я була обезсилена, слаба й нервова—не могла нічого робити. Nuga-Tone зробив більше для мене як всі другі медицини, які я коли брала. Він дав мені силу й здоровля". Такі наслідки повинні заохочувати других до брання Nuga-Tone, щоби вони могли також тішитися добрим здоровлям. Ви можете купити Nuga-Tone всюди, де продаються медицини, або ваш купець дістане його для вас від гуртового аптикаря.

ОДИНОКА БЕЗПОСЕРЕДНА ДОРОГА ДО

ГДАНСЬКА

БЕ ПЕРЕСІДАННЯ
Слідуючі відїзди:

ЕСТОНІЯ ..... Мая 29.
ПОЛОНІЯ .... Червня 12.
ЛІТУАНІЯ .... Червня 18.
ЕСТОНІЯ ..... Липня 3.

По дальші інформації голосится до місцевих агентів або пишіть до:
BALTIC AMERICAN LINE
8 BRIDGE ST., NEW YORK, N. Y.

UKRAINIAN LIFE IN AMERICA.

The Ukrainian Eagles of the Bronx.

To the Young Ukrainians of the Bronx:

Did you know that there is a Ukrainian club of young boys and girls in the Bronx? Here is a place where you can always find friends when you are lonesome.

It is called the Ukrainian Eagles of the Bronx and was organized in 1927. The present officers are: Henry Chomiw — President, Nettie Siwruk — Treasurer, Mary Bodnar — Secretary, Michael Hurko — Publicity manager, and Eugene Dziuma — Sergt-in-arms.

Many handicaps had to be overcome before this club has became as large as it is at present. We are now in possession of a large dance hall and a separate meeting room.

On our schedule for the present year we have dances, concerts, plays, excursions, hikes, etc. Have you any talent? Here is an opportunity to show people what you can do by performing at our concerts.

Other forms of entertainment will be provided when arrangements for an orchestra and basket ball team are completed.

In order to give the young people of the Bronx an opportunity to apply for membership to this club, an open meeting will be held on Sunday, May 26th, at 3.00 P. M. Boys and girls between the ages of 15 and 21 are invited to attend. By paying our club a visit you are put under no obligation whatsoever; so come and have a good time. You are always welcome at our club where you will find companions who represent the better type of Ukrainian boy and girl.

The meeting is to be held at 1274 Hoe Avenue, one block from Freeman Street Station (East 108th St. line).

Michael Hurko,
publicity manager,
2073 Briggs Ave., Bronx, N. Y.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, складаю свою подяку Головному Управові УНС за удїлення мені допомоги у висоті $50.00 з фонду запомогового, котрі стали мені у великій пригоді в тяжкій біді.

Параска Шульган,
членидія 150 відділу УНС.
в Питсфилд, Масс.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 5. мая 1929 р. помер член товариства „Запорожська Січ", від. 234 У. Н. Союза, Андрій Рудницький. Покійний походив із села Псари, повіт Рогатин. У члени товариства і до У. Н. Союза вступив дня 16. грудня 1918 р. Умер він у 45 році життя, полишивши жену. вдовою і четверо дітей сиротами.

Похорок відбувся дня 8-го травня при участи всіх членів товариства, що відпровадили тлінні останки покійного на вічний спочинок. Земля йому пером.

Константин Пілат, секр.
Елізабетпорт, Н. Дж.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найлїпшої серебристої стали, коса довга 32 цалі, важить поверх фунта, за одним поклепанем косить пару днів. Ціна коси $3.00. Перстень до коси 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусок 25 ц. Серп з зубами $1.00.

Замовлення враз з грішми посилайте на адресу: 120—
UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th STREET, NEW YORK, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ВДОВЕЦЬ пошукує женщини до заряду дому, українки католички, працюю у Форда. Ласкаві зголошення слати до: 119-20
NICHOLAS TRENDOWACKY,
3197 Jacob St., Detroit, Mich.

INTERNATIONAL MOVING & EXPRESS CO.

Перевозимо меблї, пяна, в Нью Йорку і окольиці, а також по подальші місцевости, по найнизших цінах. Голоситься або кличте: 107—
M. ZORAWICK
438 E. 9th ST., NEW YORK CITY.
Tel. Stuyvesant 7950.

НА ПРОДАЖ ФАРМА 18 акрів при битій дорозі, 5 кімнат дім, електрика, барна, доярня, куринк, корова, 80 курий, вся машинерія. Ціна $3,500. Готівкою $2,500. Пишіть по каталог фарм. Голосится до: 120-2
BIRDSALL REALTY CO.,
Washington, N. J.

ХТО З РОДИЧІВ

(в контрах) бажаби навчити свої діти української мови, як історії та географії через вакації т. є: липень і серпень, прошу ласкаво писати по інформації:

STEPHEN BODNARCHUK,
197 East 2nd Street, New York, N. Y.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

ХТО З ДЕЛЕҐАТІВ або відділів хоче мати Конвенційну фотографію, нехай зголоситься до фотографа. На запит деяких делеґатів: чи можу зробити у попередної Конвенції, 1925 року з Рачестер, так, можу.

Прошу зголоситись до фотографа: 118-20

H. DIDOCHA
Photographer
132 Ferry Street, Newark, N. J.

ПРОДАЄ ДОМИ
В МІСТІ НЮ ЙОРКУ
Українська Фірма
S. FESOLOWICH & N. KOBZISTY,
EXCHANGE REALTY CO.,
41 East 7th St., New York City.
Tel. Orchard 9677. 16—

УКРАЇНСЬКА КВІТЯРНЯ
— під числом —
125 EAST 7th ST., NEW YORK CITY

поручає цвіти на всі нагоди як на: гарні букети на весілля, вінці погребові, а також цвіти вазонові, як: рожі, лілії, цвіти тягі і много иншихъ.

Замовлення виконує скоро і цїни умірковані.

Поручаючися ласкавій памяти, остаюсь з повагою 12—
Д. М. Колєсник, вдост.
TOMPKIN'S SQUARE FLORIST.

ДОМИ В КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

Купуйте від самого будівничого, котрий має 16 літ практики в будові і побудував тут найбільше домів. Місто тут скоро будується, бо маємо богато фабрик. Вже богато домів продано і будується дальше. Доми знаходяться в середині міста коло Гайсту, тож не чекайте, а користайте з нагоди. Голосіться до будівничого: 98—
JOHN GINDA
390 GRAND AVE., CARTERET, N. J.
Tel. Carteret 1962.

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE.,
CHICAGO, ILL.

Практикує у всїх судах; займається переглядженем абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; переправляє спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

Feen-a-mint
The Laxative You Chew Like Gum
No Taste But the Mint
At Druggists—15c, 25c

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
1329 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 8543